

TIETEELLINEN ELÄMÄ

SARTREN, ruman filosofin, sihteerinä aloittanut Alkibiades, kaunis poika, Bernard-Henri Lévy, on tullut antiikin esikuvansa tapaan sittemmin tunnetuksi seikkailuistaan sekä maailman sota-alueilla että turhamaisuuden kentällä. ”Jumala on kuollut, mutta hiukseni ovat täydelliset” – Lévy on kenties tunnetuin valkoisista designpaidoistaan, jotka on erityisesti suunniteltu istumaan hyvin päällä siitä huolimatta, että paidan napit ovat auki rintaan asti paljastaen julkkis-ajattelijan rusketuneen etumuksen *Paris Matchin* juorupalstojen kuvissa. Toimittaja, kirjoittaja, elokuvantekijä, upporikas perijä onkin yhdistänyt filosofi-kirjailijan hahmon elokuvatähden elämään ja tullut tunnetuksi loistavasta itsensä markkinoinnin taidosta. Mediassa vain BHL:nä tunnettua ajattelijaa kutsutaan usein myös BHV:ksi viittauksena Pariisin historialliseen tavarataloon, josta voi ostaa hyvällä hinnalla lähes mitä tahansa. Lévy onkin aina osannut haistaa mitä on juuri nyt ilmassa ja tarttua siihen. Miehen ura on kulkenut radikaalista maolaisesta opiskelija-aktivistijohtajasta kommunismin rikoksista mediassa saarnaavaksi uusfilosofiksi ja sittemmin kaikkea pahaa, natsismia, islamilaista fundamentalismia, ilmastomuutosta ja milloin nyt mitäkin kovalla äänellä vastustavaksi julkkis-intellektueliksi, joka on saarnannut yhtä koväänisesti Serbien rikoksista kuin kannattanut Irakin sotaa. BHL:n tapauksessa yksi ranskalaisjulkkis tosin vastaa ainakin neljää suomalaista, sillä mies on eräänlainen outo yhdistelmä Esa Saarista, Stefan Lindforsia, Björn Wahlroosia ja Jari Sarasvuota. BHL on ex-sartrelainen julkkisfilosofi ja linsilude, itseään markkinoiva elokuvaohjaajana esiintyvä rok-

kitähden elämästä haaveileva kulttuurintuottaja, äärivasemistosta ääririkkaaksi siirtynyt ranskalaisen eliitin sisäpiirin kaveri ja ennen kaikkea nykyaikaisen matkasaarnaajan taidot omaava konsultti milloin millekin asialle. Ei ole siis ihme, että kaikkensa julkisuuden kentälle antanutta ja silti pinnallisuudesta syytettyä BHL:tä kalvaa tietty katkeruus Köningsbergin vaatimatonta poikamiestä kohtaan. Uudessa kirjassaan *De la guerre en philosophie* BHL kirjoittaa, kuinka Köningsbergin väitetty pyhimys on filosofi vailla elämää ja ruumista *par excellence* ja että Jean-Baptiste Botul osoitti jo uuskantilaisille Paraguayssa pitämässään luennoissa, että näiden sankari oli ”*un faux abstrait*” ja ”*pure apparence*”. Immanuel Kant on siis puhdasta ulkoista pintaa eikä suinkaan ulkonäöstään neuroottisen tarkka ja Ranskan parhaimman näköisen naisen mieheksi kutsuttu BHL. Tästä todistaa merkittävän *La Vie sexuelle d’Emmanuel Kant* kirjan kirjoittanut filosofi Jean-Baptiste Botul. Ongelma on vain, että tuon pienen kirjan on itse asiassa kirjoittanut toimittaja Frédéric Pagès, joka on keksinyt koko filosofi Botulin vitsinä omasta päästään ja kehittänyt myös ”löysää metafysiikkaa” harrastavan botulismin filosofisen koulukunnan. Niinpä BHL raukka on joutunut taas filosofien pilkan kohteeksi, vaikka Frédéric Pagèskin totesi, ettei kukaan itse asiassa ole todistanut ettei Botulia olisi olemassa. Ja BHL osoittaa, että ainakin löysä metafysiikka on todellinen ilmiö, vaikka BHL itse ei aina todelliselta vaikutaakaan.

UUDEN YLIOPISTON VIRSI
Lukijamme on huolestunut siitä, että vaikka koulutuksen uudeksi liturgiaksi on asetettu

kansainvälisen kilpailukyvyyn kohentaminen, niin edelleen koululaitoksesamme toistetaan vanhojen ja aikansa eläneiden liturgioiden sisältöjä. Niinpä kouluissa voi vielä kuulla laulettavan Z. Topeliuksen koulunuorisoa varten sepittämää *Totuuden henki* -virttä. Klasisista sävelmää ei sinänsä tarvitsi muuttaa, mutta eikö olisi jo aika uudistaa lähes 200 vuotta vanhaa sanoitusta nykyhengen mukaiseksi. Lukijallamme itsellään on yksi ehdotus, joka sopisi paremmin myös uuden markkinahenkisemmän yliopiston tilaisuuksiin. Sanat on patentoitu.

1. Tuotannon tehostamisen Henki, johda sinä meitä etsiessämme voiton tekemisen teitä. Työtämme ohjaa, meitä älä työttömyyskortistoon heitä, tuotteemme osta.
2. Kaikessa näytä näkymätön käsi vaurauden Luojan, mahtavan, viekkaan, kaiken mamman suojan. Bisneksen luokse, voittojen tuojan, johdata meidät.
3. Bisnes on tiemme, suunta halujemme, intressimme ainut, pyhä totuutemme. Rahoitus, Pääoma, anna voimaksemme, uudista meidät.
4. Anna nyt, Markkinat, tuotteemme ostajille hohtaa, anna niiden meidän tuotteet kotiin johtaa. Jos mikä riski meitä täällä kohtaa, konkurssi kestäämään auta.

TIEDE & EDISTYKSEN pitkäaikainen toimituskunnan jäsen Keijo Rahkonen täytti 60 vuotta 11.2.2010. Kuten asiaan nykyisin usein kuuluu, hänen merkkipäivänsä kunniaksi järjestettiin juhlaseminaari. Seminaarissa juhhalakalun vanhat ystävät ja nuoremmat kollegat pureutuivat sosiaalisuuden teemaan erilaisista näkökulmista käsin: osansa sosiaalisuudesta saivat niin sosiaalipoliitikka, sosiologia, ikä, maku, kuolinilmoitukset, evoluutio, Pierre Bourdieu kuin myös Rahkosen johtama kulttuuripääomaprojekti. Seminaarin yhdestä hauskimista esityksistä vastasi sosiaaligerontologian professori Antti Karisto, jonka mukaan nyky-yhteiskunnassa on havaittavissa sekä ikäleikkittelyä (biologinen ikä ei sido kovin vahvasti tiettyyn rooliin) että vanhuuden väistelyä. Suurin osa suomalaisista kuulemma myös tuntee itsensä todellista ikäänsä nuoremmiksi ja erityisen hyvin tämä tuntemus pätee suuriin ikäluokkiin, joihin myös Rahkonen kuuluu. Karisto paljasti Rahkosen ihanneikänsä olevan niinkin alhainen

kuin 32 vuotta. Tämä asia oli tosin käynyt ilmi jo vuonna 1987 eli juhhalakalun ollessa alle 40-vuotias. Avoimeksi jäi, onko tämä ihanneikä noussut vuosien karttuessa vai onko se pysynyt yhtä nuorekkaana.

Useammassakin seminaarissa esityksessä kiinnitettiin huomiota Rahkosen hienostuneeseen ja kulturelliin habitukseen, mikä on tietysti sopivaa Bourdieun ja kulttuuripääoman tutkijalle. Seminaarin päättäneessä esityksessä Rahkosen johtaman tutkimushankkeen tohtorikoulutettavat Riie Heikkilä ja Nina Kahma kuitenkin paljastivat, ettei edes tämän, jopa klingemäiseksi luonnehditun tyyliniekän, kulttuurinen makuprofiili ole aivan särötömän legitimi. Esityksen mukaan Rahkosen kotona toisinaan pidetyissä projektikokouksissa on yleensä aluksi kuunneltu taustamusiikkina Bachin oratorioita tai vastaavaa, vuodenaikaan sopivaa klassista musiikkia, mutta illan edetessä Rahkonen on intoutunut esittelemään myös populaarimpaa puoltaan: Rolling Stones -dokumenttia (tosin Jean-Luc Godardin ohjaamana...), Bob

Dylan -dokumenttia (tosin Martin Scorsesen ohjaamana...), mutta myös niinkin maanläheistä materiaalia kuin Bruce Springsteenin Seeger-sessioita ja Tapio Rautavaaraa (Juoksesinä humma)! Rahkosen maun kultivoituneisuudesta huolestuminen lienee kuitenkin ennen aikaista, sillä huomioon on otettava, että alan tutkijana Rahkonen tietää korkean statuksen distinktiivisyyden ilmenevän nykyään juuri makurepertuaarin laajuutena ja monipuolisuutena.

Sitkeä huhu kertoo Rahkosen hyvin pitkälti vastanneen Arto Noron päätoimittajakaudella tämän Tieteellinen elämä -palstan kirjoituksista. Rahkonen on vuoden 2010 alusta toiminut Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan toisen uuden jättilaitoksen, Sosiaalitieteiden laitoksen johtajana. Tämä asema mahdollistaa varmasti sen, että Rahkosen korviin kantautuu yhä mehevempiä tieteellisiä juoruja. *Tiede & edisty*s onnittelee Rahkosta – ja toivoo, että johtajalta liikenee tulevaisuudessa muutama juoru tälle palstalle!